Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee Meie 23.11.2026

Ettepanek tõsta töötaja tervise edendamiseks tehtavate kulutuste maksuvaba piirmäära 1000 euroni aastas

Lugupeetud Martin Herem!

Riigikaitse Edendamise Sihtasutus (edaspidi sihtasutus) pöördub Kaitseministeeriumi poole murega reservväelaste kehalise võimekuse pärast. Üks võimalus olukorda parandada on motiveerida tööandjaid panustama senisest enam töötajate tervisesse ja liikumisse. **Seetõttu teeme ettepaneku, algatada Vabariigi Valitsuse tasemel seaduse muudatus ning tõsta tulumaksuseaduse § 48 lõike 5⁵ alusel erisoodustusena maksustamata töötaja tervise edendamiseks tehtavate kulutuste piirmäär praeguselt 400 eurolt 1000 euroni töötaja kohta aastas.**

Kaitseväe andmed näitavad, et suur osa reservväelastest ei liigu piisavalt, et nende kehaline võimekus paraneks. 2026. aasta reservväelaste läbilõikeuuringu kohaselt tegeleb 49% reservväelastest maksimaalselt üks kord nädalas poole tunni pikkuse tegevusega, mis ajab hingeldama ja higistama. Selline koormus on liiga väike, et kehaline võimekus paraneks. 28% reservväelastest liigub vähemalt 2–3 korda nädalas ehk piisavalt, et kutsuda esile positiivseid muutuseid kehalises võimekuses. Ülejäänud 23% liiguvad samuti vähemalt 2–3 korda nädalas, kuid peavad oma tervist keskmiseks või sellest halvemaks. Viimase rühma puhul on tõenäoline, et motivatsioon on olemas, kuid teadmistest treeningute ülesehituse ja põhitõdede kohta jääb puudu. Seda saaks kindlasti parandada kui isikutel oleks parem ligipääs professionaalsele nõustamisele.

Objektiivsemat pilti hetkeolukorrast annavad õppekogunemistel läbi viidud kehaliste võimete kontrolltestid. Positiivse tulemuse sai 2024. aastal 28%, 2025. aastal 31,1% ja 2026. aastal (hetkeseisuga) 29,7% testitutest. Erinevus aastate jooksul on vaid 1–2%, mis näitab, et olukord ei parane iseenesest, vaid selleks on vajalik astuda konkreetseid samme.

Kehalise võimete kontrolltest hindab kehalist baasvõimekust, mis loob eeldused sõjaliste ülesannete täitmiseks, aga ka igapäevaeluga iseseisvaks toimetulekuks ja tervise säilitamiseks. Reservväelaste kehaline valmisolek on seega nii riigikaitse suutlikkuse kui ka rahvatervise küsimus.

Kehtiva tulumaksuseaduse § 48 lõike 5⁵ kohaselt ei maksustata töötaja tervise edendamiseks tehtavaid seaduses nimetatud kulutusi erisoodustusena kuni 400 euro ulatuses töötaja kohta kalendriaastas, tingimusel et tööandja võimaldab vastavaid hüvesid kõikidele töötajatele.

Nimetatud maksuvaba piirmäär kehtestati algselt 2018. aastal summas 100 eurot töötaja kohta kvartalis. Alates 1. jaanuarist 2025 muudeti piirmäär aastapõhiseks, kuid selle rahaline suurus jäi samaks ehk 400 eurot töötaja kohta aastas. Seega ei ole töötaja tervise edendamiseks tehtavate kulutuste maksuvaba piirmäära rahalist suurust suurendatud alates selle kehtestamisest 2018. aastal.

Statistikaameti andmetel on tarbijahinnaindeks sellest ajast tõusnud ligikaudu 55,1% (III kvartalis 2026 võrreldes III kvartaliga 2018). Sama hinnasurve on puudutanud ka tervise edendamise teenuseid (sportimiskohtade kasutustasud, juhendatud treening ja massaaž on kallinenud). Sama summa eest saab töötaja seega tänasel päeval vähem sportimist ja tervishoiuteenuseid kui piirmäära kehtestamise ajal.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete seas 2024. aastal tehtud uuringu kohaselt leidis 93% vastanutest, et piirmäära tõstmine motiveeriks nende ettevõtet senisest rohkem töötajate tervisesse panustama, ning 90% leidis, et see ajendaks ka töötajaid oma tervise eest rohkem hoolt kandma. Kuna reservväelased on samal ajal töötajad, saaksid nad selle kaudu tööandjalt senisest suuremat toetust regulaarseks ja juhendatud treeninguks. Tervem ja kehaliselt võimekam töötajaskond vähendab pikemas perspektiivis ka haiguspäevade arvu ning koormust tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonnale.

Reservväelaste kehaline võimekus ei ole meie hinnangul üksnes tervise- ega maksupoliitika küsimus, vaid otseselt riigikaitse küsimus. Riigi kaitsevõime sõltub sellest, kui hästi on valmis inimesed, kes kriisi korral kaitseväega liituvad. Kehaliselt ettevalmistamata reservväelane vajab ülesannete täitmiseks rohkem aega ja ressurssi ning on vähem võimeline neid täitma. Kui peaaegu pooled reservväelastest liiguvad vähem, kui on vaja kehalise võimekuse parandamiseks, ja kontrolltesti positiivne tulemus jääb kolmandikust väiksemaks, on tegemist riskiga, mida riik peab kaitsevalmiduse tagamisel arvestama ning selle parandamiseks on sammude astumine möödapääsmatu.

Tööandja kaudu on riigil võimalik toetada reservväelasi aastaringselt, kasutades selleks juba olemasolevat maksuvabastuse mehhanismi. Seetõttu palume käsitleda maksuvaba piirmäära tõstmist riigikaitselise valmisoleku ja ühiskonna vastupanuvõime tugevdamise meetmena ning arutada seda Kaitseministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumi vahel. Sihtasutuse hinnangul ei ole see pelgalt maksusoodustus, vaid investeering riigi kaitsevõimesse.

Ettepanekud:

1. **Tõsta tulumaksuseaduse § 48 lõike 5^5 alusel maksuvaba piirmäär 400 eurolt 1000 euroni töötaja kohta aastas.**
2. **Palume Kaitseministeeriumil küsimust arutada vabariigi valitsuse tasemel riigikaitselise valmisoleku ja ühiskonna vastupanuvõime tugevdamise meetmena.**

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Toomas Luman
Riigikaitse Edendamise SA nõukogu esimees

Mait Palts
mait@koda.ee